

Een uitgestoken hand: Humanitas van 1945 tot heden

In de negentiende en het begin van de twintigste eeuw was het gebruikelijk, dat mensen die het moeilijk hadden, aangewezen waren op de armenzorg en liefdadigheid. Medewerkers van kerken en particulieren droegen hier zorg voor. Vlak voor de Tweede Wereldoorlog bedacht men, dat dit ook op een andere manier zou moeten kunnen plaatsvinden. Dit idee was afkomstig uit de kringen van de arbeidersbeweging, denk maar aan de Sociaal Democratische Arbeiders Partij (SDAP), het Nederlands Verbond van Vakverenigingen (NVV) de VARA, en het Vrije Volk.

Het spreekt vanzelf, dat die Tweede Wereldoorlog het vrijwel onmogelijk maakte om deze ideeën in daden om te zetten, hetgeen overigens niet wil zeggen, dat hier niet verder over nagedacht werd. Tijdens illegale bijeenkomsten, waaraan o.a. Willem Drees en de eerste voorzitter van Humanitas, Joris in 't Veld deelnamen, werd voorbereidend werk gedaan en gedurende de winter van 1944-1945 werd er een commissie ingesteld, die de concrete uitvoering hiervan ging uitwerken. Het is dan ook niet zo verwonderlijk, dat op 31 mei 1945 - vlak na het beëindigen van die oorlog - de Stichting voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag van start ging.

Professor Mr. Dr. Joris in 't Veld

Op 5 juli 1895 is Joris in Dubbeldam geboren. Na de MULO behaalde hij in 1916 - hij was toen 17 jaar! - de MO akte staatsinrichting. Enkele jaren later slaagde hij voor het staatsexamen en vervolgens studeerde hij Nederlands recht in Leiden. In 1929 promoveerde hij in de rechtsgeleerdheid aan dezelfde universiteit. Na een aantal jaren in Rotterdam gewerkt te hebben, werd hij van 1937 tot maart 1941 burgemeester van Zaandam. Na de oorlog nam hij de draad weer op en van 1948 tot 1952 was hij minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting. Vervolgens lid van de Eerste Kamer, waarvan enkele jaren als fractievoorzitter van de PvdA. Daarnaast was hij buitengewoon hoogleraar aan het Institute of Social Studies in Den Haag, en tot 1970 lid van de Raad van State. Een indrukwekkende carrière, en dan te bedenken, dat hij hiernaast nog vele nevenfuncties bekleedde. Om er enkele te noemen: bestuurslid van de Volksuniversiteit, medeoprichter van de Nederlandse Consumentenbond en van 1945 tot 1963 voorzitter van het landelijk bestuur van Humanitas. Hij is tweemaal getrouwd geweest en had drie kinderen, een zoon en twee dochters.

Omstreeks 1956 is Joris in Den Haag komen wonen, op het adres: Van Hogenhoucklaan 74. Op 15 februari 1981 is hij in Den Haag overleden.

Het doel van Humanitas was aanvankelijk om de menselijke waardigheid na de Tweede Wereldoorlog te herstellen en de traditie van de liefdadigheid te doorbreken. Met behulp van vrijwilligers werden zaken als: gezinsverzorging, bejaardenzorg, reclassering en het algemeen maatschappelijk werk aangepakt. Het werd al snel duidelijk, dat die vrijwilligers geschoold zouden moeten worden en bovendien besloot men in 1948 dat Humanitas als Vereniging beter kon functioneren dan door middel van de Stichtingsvorm. Via het landelijk bestuur werden plaatselijke afdelingen opgericht, de eerste in Utrecht, de tweede in Amsterdam. Later - rond 1995 - zou er een tussenlaag aan toegevoegd worden in de vorm van een vijftal districten.

De afdeling 's Gravenhage werd op 8 september 1945 opgericht en in 1968 werd de naam veranderd in afdeling Den Haag. Op 26 augustus 1992 was er sprake van een fusie. Vanaf dat moment vallen: Wassenaar, Voorburg, Rijswijk en Leidschendam ook onder deze afdeling en de naam werd veranderd in afdeling Haagland. Op dit moment zijn er een groot aantal vrijwilligers en enkele betaalde krachten bezig om mensen, die een steuntje in de rug kunnen gebruiken, te helpen. Al deze mensen zijn geschoold en gaan uit van de ideeën, die Humanitas voorstaat: geen taken overnemen en zo kort mogelijk ondersteunen. Uiteindelijk moet diegene, die om hulp gevraagd heeft, het immers zelf doen. Het gaat om een viertal projecten. Gezinnen, waarin een kind onder de zeven jaar (pedagogische) problemen heeft (Home-Start). Ex-gedetineerden, die een nieuwe kans verdienen (Een Nieuwe Kans). Jongeren en volwassenen, die een maatje kunnen gebruiken (Allemaal een maatje). Mensen die tijdens een rouwproces ondersteuning kunnen gebruiken (Steun bij Rouw). Eigenlijk is er sinds 1945 niet zo heel veel veranderd. Die Humanistische grondslag is nog steeds aanwezig en dat wil ondermeer zeggen, dat iedereen welkom is, en zo er al sprake is van een drempel, dan is die wel heel erg laag!

Carl Doeke Eisma

carleisma@planet.nl